

Dosarul nr. 2r-222/23
2-21050118-01-2r-24052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: V. Lastavețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Iu. Cotruță, A. Malii, I. Țurcan)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud: Iu. Cotruță, V. Cotorobai, I. Țurcan)

DECIZIE

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Marina Kurteva,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Întreprinderea Municipală pentru Gestionarea Fondului Locativ nr. 22 din mun.
Chișinău, în procedura falimentului împotriva Marinei Kurteva cu privire la
încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Marina Kurteva
împotriva deciziei din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 02 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, ÎMGFL nr. 22 din mun.
Chișinău, în procedura falimentului, a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Marinei Kurteva, prin care a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Marina
Kurteva în beneficiul ÎMGFL nr. 22 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, a
datoriei pentru consumul serviciilor locativ-comunale, acumulate în perioada
februarie 2018 – februarie 2021, în sumă de 4 592,44 de lei, a datoriei pentru
consumul de apă potabilă/apă menajeră, acumulate în perioada aprilie 2014 –
decembrie 2020, în sumă de 9 696,99 de lei, iar în total datoria în sumă de 14 289,43,
acumulată în contul apartamentului nr. XX din str. XXXXX din mun. XXXXX și
compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-5).

Prin hotărârea din 20 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost
admisă integral acțiunea.

S-a încasat de la Marina Kurteva în beneficiul ÎMGFL nr. 22 din Chișinău,
suma în mărime de 14 289,43 de lei, cu titlu de datorie pentru serviciile locativ-
comunale, formate în perioada februarie 2018 – februarie 2021, pentru deservirea
blocului locativ, transportarea deșeurilor, deservire echipament tehnic în sumă de
4 592,44 de lei, inclusiv pentru apă potabilă/apă menajeră, acumulată în perioada
aprilie 2014 – decembrie 2020, în sumă de 9 699,99 de lei.

S-a încasat de la Marina Kurteva în beneficiul statului cheltuielile de judecată, compuse din taxa de stat, în sumă de 428,68 de lei (f. d. 32, 43-46).

La 24 iunie 2021, Marina Kurteva a declarat apel împotriva hotărârii din 20 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f. d. 36-37).

Prin încheierea din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea depusă de Marina Kurteva cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și s-a repus în termen Marina Kurteva pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 20 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 54-55).

Prin decizia din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Marina Kurteva și menținută hotărârea din 20 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 60, 61-68).

La 14 septembrie 2022, în temeiul art. 449 lit. e¹) din Codul de procedură civilă, Marina Kurteva a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia și casarea deciziei instanței de apel (f. d. 74-78).

La 21 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, în temeiul art. 43 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă, Marina Kurteva a depus cerere de strămutare a cauzei la Curtea de Apel Chișinău (f. d. 114-117).

Prin încheierea din 01 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea depusă de Marina Kurteva cu privire la strămutarea cauzei și s-a remis spre examinare cauza civilă respectivă instanței de judecată competente pentru judecare în ordine de revizuire – Curtea de Apel Chișinău (f. d. 120-121).

La 02 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Marina Kurteva a depus cerere de concretizare a cererii de revizuire împotriva deciziei din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f. d. 128-130 verso).

La 20 martie 2023, Marina Kurteva a prezentat Curții de Apel Chișinău argumente suplimentare la cererea de revizuire împotriva deciziei din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 131-132 verso).

Prin încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Marina Kurteva împotriva deciziei din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 146-151).

La 02 mai 2023, prin intermediul poștei electronice, Marina Kurteva a declarat recurs împotriva încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii și soluționarea problemei în fond prin remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare în ordine de apel (f. d. 154-156).

În motivarea recursului, a invocat că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată cu încălcarea legii procesuale, este una neîntemeiată și pasibilă de casare.

A notat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 21 iulie 2022, a fost declarat neconstituțional textul „fără recalculare” din pct. 14 al Hotărârii Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, astfel încât potrivit normelor în vigoare din momentul în care Marina Kurteva a completat datele de pe contor, urma a fi efectuată recalcularea.

Totodată, a menționat că cerințele ÎMGFL nr. 22 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, privind încasarea datoriilor acumulate până în 05 aprilie 2018 urmau a fi respinse ca fiind depuse cu omiterea termenului de prescripție.

La fel, a obiectat că nu i-au fost comunicate în mod corespunzător actele de procedură de către instanța de fond, fapt ce a dus la încălcarea principiului echității procedurii civile și i-a îngădit în mod inacceptabil dreptul său la un proces echitabil.

A precizat că din motivul că cauza a fost judecată în lipsa ei, Marina Kurteva nu a avut posibilitate de a da explicații pe marginea cauzei și de a invoca omiterea termenului de prescripție.

La 26 mai 2023, ÎMGFL nr. 22 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, a depus referință la recursul declarat de Marina Kurteva împotriva încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii (f. d. 165-166 verso).

La 06 iunie 2023, Marina Kurteva a depus cerere de recurs suplimentară împotriva încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 169-172).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, se constată că recurenta Marina Kurteva s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii din 27 aprilie 2023, la 02 mai 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXII din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâțul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Materialele cauzei civile atestă că instanța de fond a expediat actele procedurale la adresa pârâtei Marina Kurteva în mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX, însă corespondența a fost restituită în adresa instanței de judecată cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 29-30).

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă indică că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 20 mai 2021, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 24 mai 2021.

După examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat, la 24 mai 2021, copia dispozitivului hotărârii din 20 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la aceeași adresă de domiciliu a pârâtei (f. d. 33), însă lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către Marina Kurteva.

Actele dosarului confirmă că Marina Kurteva a făcut cunoștință cu materialele cauzei la 23 iunie 2021, fapt menționat contra semnătură (f. d. 35).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 20 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Marina Kurteva la 24 iunie 2021 (f. d. 36-37).

Ulterior, prin încheierea din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea depusă de Marina Kurteva cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și s-a repus în termen Marina Kurteva pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 20 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 54-55).

Prin decizia din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Marina Kurteva și menținută hotărârea din 20 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 60, 61-68).

La 14 septembrie 2022, în temeiul art. 449 lit. e¹) din Codul de procedură civilă, Marina Kurteva a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia și casarea deciziei instanței de apel.

În motivarea cererii de revizuire, Marina Kurteva a invocat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 21 iulie 2022, a fost declarat neconstituțional textul „fără recalculare” din pct. 14 al Hotărârii Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, fapt ce înseamnă că, în opinia revizuintei, potrivit normelor în vigoare din momentul în care Marina Kurteva a completat datele de pe contor, urma a fi efectuată recalcularea.

Prin încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Marina Kurteva împotriva deciziei din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 146-151).

În argumentarea soluției emise, Curtea de Apel Chișinău a reținut că cererea de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. e¹) din Codul de procedură civilă, iar Hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 21 iulie 2022 nu este aplicabilă speței.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, ajungând la o asemenea soluție, Curtea de Apel Chișinău nu a oferit o argumentare suficient de convingătoare din perspectiva respingerii temeiurilor invocate de către Marina Kurteva în cererea de revizuire depusă împotriva deciziei din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, or, referirea Curții de Apel Chișinău în linii generale la cadrul

normativ ce reglementează temeiurile declarării revizuirii nu poate substitui o veritabilă analiză detaliată a tuturor circumstanțelor esențiale pentru examinarea obiectivă și justă a cauzei.

Completul de judecată subliniază că argumentul-cheie invocat în cererea de revizuire de către Marina Kurteva este emiterea Hotărârii Curții Constituționale nr. 14 din 21 iulie 2022, prin care a fost declarat neconstituțional textul „fără recalculare” din pct. 14 din Anexa nr. 5 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locativ comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 la 19 februarie 2002.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău urma să interpreteze temeiul de revizuire prevăzut la art. 449 lit. e¹) din Codul de procedură civilă, invocat de către revizuenta Marina Kurteva, în vederea stabilirii faptului dacă sintagma declarată neconstituțională a fost sau nu incidentă la emiterea soluției pe fond.

În cazul în care se constată că textul declarat neconstituțional a fost aplicat la adoptarea soluției respective, Curtea de Apel Chișinău urma să verifice dacă prin acest text a fost sau nu încălcat un drept fundamental al Marinei Kurteva la judecarea cauzei, condiție imperativă pentru declararea revizuirii în temeiul art. 449 lit. e¹) din Codul de procedură civilă.

Superficialitatea examinării cauzei în ordine de revizuire se atestă și prin faptul că, pe de o parte, Curtea de Apel Chișinău constată că Marina Kurteva este proprietar al bunului imobil din str. XXXXX, apartamentul nr. XX, din 18 februarie 2020, iar pe de altă parte, Curtea de Apel Chișinău remarcă că datoria a fost formată de către Marina Kurteva pentru o perioadă anterioară emiterii Hotărârii Curții Constituționale din 21 iulie 2022, adică în perioada anilor 2014-2020.

Completul de judecată mai relevă că Curtea de Apel Chișinău, la emiterea încheierii din 27 aprilie 2023, a trecut cu vederea și argumentele prezentate de către Marina Kurteva atât în cererea de revizuire depusă inițial, cât și în cererea de revizuire concretizată, precum că prezenta cauză civilă a fost judecată de către instanța de fond în absența sa și că nu i-a fost comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, omițând astfel să se expună dacă aceste circumstanțe se încadrează în temeiul de revizuire invocat de către Marina Kurteva.

Față de cele ce preced, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că soluția Curții de Apel Chișinău nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a substitui competența Curții de Apel Chișinău la examinarea cererii de revizuire depuse de Marina Kurteva.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Completul de judecată reamintește că Articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (Perez v. Franța [MC], nr. 47287

/ 99, § 80, CEDO 2004-I, și Loupas v. Grecia, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019, cauza Capacchione v. Republica Moldova din 30 noiembrie 2021, § 19).

De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului, acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia, nr. 78108/14, § 71, 25 februarie 2020 și cauzele citate în aceasta, cauza Caraman v. Republica Moldova din 16 februarie 2021, § 23).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare în ordine de revizuire.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Marina Kurteva.

Se casează încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauză civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală pentru Gestionarea Fondului Locativ nr. 22 din mun. Chișinău, în procedura falimentului împotriva Marinei Kurteva cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare în ordine de revizuire.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni